

BG

Предприятия и промишленост

SBA Fact Sheet 2013

БЪЛГАРИЯ

Накратко

Българските малки и средни предприятия все още са засегнати от последствията от кризата в различна степен в зависимост от техния сектор на дейност. Към ноември 2012 г. 45 % от загубените работни места са от частния сектор, в който три четвърти от загубените работни места са съсредоточени в МСП. Разглеждайки различните сектори, строителството и недвижимите имоти са силно засегнати от спукването на спекулативния балон, а тревожни тенденции се наблюдават в сектора на търговията на едро и дребно, в който са съсредоточени по-голямата част от българските МСП. България постигна известен напредък в подобряването на бизнес средата в области като предприемачество, обществени поръчки и умения и иновации, в които бяха предприети някои широкообхватни инициативи, като например преразглеждане на процедурите за възлагане на договори за обществени поръчки и преодоляване на липсата на иновации в сектора на МСП. При все това обаче, основните предизвикателства в областта на политиката за подкрепа на МСП, остават непроменени. Въпреки този напредък българските МСП все още са засегнати от ограничена интернационализация и достъп до финансиране, което застрашава перспективите за растеж и възстановяване от икономическата криза. За МСП биха били от полза подобрения в данъчната администрация, усъвършенстване на процедурите по обявяване в несъстоятелност и тези за принудително изпълнение на договорите, както и ефективно въвеждане на електронно правителство и Единични Звена за Контакт.

Относно SBA ¹

Small Business Act (SBA, Актът за малките предприятия) за Европа е водещата политика на ЕС за подкрепа на малките и средните предприятия (МСП). Тя включва набор от мерки, организирани около десет принципа, вариращи от „Предприемачество“ и „Отзивчива администрация“ до „Интернационализация“. С цел да се подобри прилагането на SBA при преразглеждането на акта през 2011 г. бе отправен призив за по-добро наблюдение. Справките във връзка със SBA се публикуват ежегодно и имат за цел да подобрят разбирането на последните тенденции и националните политики, които засягат МСП. От 2011 г. насам всички държави — членки на ЕС, назначиха високопоставен държавен служител за свой национален емисар по въпросите на МСП. Посланиците на МСП са авангардът при изпълнението на мисията на SBA в съответната държава.

1. МСП в България — основни цифрови данни

	Брой предприятия			Брой наети лица			Добавена стойност		
	България		ЕС27	България		ЕС27	България		ЕС27
	Брой	Дял	Дял	Брой	Дял	Дял	Милиарди евро	Дял	Дял
Микропредприятия	252.137	90,0%	92,1%	532.880	28,9%	28,7%	3	16,9%	21,1%
Малки	22.871	8,2%	6,6%	447.581	24,3%	20,4%	3	20,8%	18,3%
Средни предприятия	4.325	1,5%	1,1%	412.065	22,3%	17,3%	4	24,9%	18,3%
МСП	279.332	99,8%	99,8%	1.392.527	75,5%	66,5%	10	62,6%	57,6%
Големи	676	0,2%	0,2%	451.752	24,5%	33,5%	6	37,4%	42,4%
Общо	280.008	100,0%	100,0%	1.844.279	100,0%	100,0%	16	100,0%	100,0%

Оценки за 2012 г., изготвени от London Economics и базирани на данните за периода 2008 — 2009 г. от базата данни „Структурна бизнес статистика“ (Евростат). Данните обхващат „бизнес икономиката“, която включва промишлеността, строителството, търговията и услугите (NACE Rev. 2, раздели В — J, L, М и N), но не обхващат предприятията в селското, горското и рибното стопанство и секторите на предимно непазарни услуги, като образование и здравеопазване. Предимството да се използват данни на Евростат е, че статистическите данни са хармонизирани и съпоставими между отделните държави. Недостатъкът е, че за някои държави данните може да се различават от публикуваните от националните органи данни.

Секторът на МСП в България е повече или по-малко сходен със среднестатистическия в Европа от гледна точка на разбивката по класове съобразно големината на предприятията. Въпреки това **приносът на МСП за създаването на добавена стойност и особено в осигуряването на работни места надвишава средния за ЕС**. Всъщност дялът на МСП, сравнен с този на големите предприятия (ГП), по добавена стойност и заетост в почти всички сектори е по-висок от средния за ЕС. Една от последиците обаче от големия брой лица, заети в МСП, е че производителността на труда е под средната стойност за ЕС поради по-ниския капацитет за извличане на полза от икономии от мащаба, особено в сектори с ниска добавена стойност.

Икономиката на България претърпя спад в добавената стойност и заетостта между 2008 и 2012 г. Засегнати бяха както МСП, така и ГП. Но **спадът в добавената стойност на МСП беше по-голям**, с около 4 % на година, **без да е налице съответен спад в заетостта**, което допринесе за тенденция на понижение в производителността на труда от 2008 г. насам. МСП далеч не са толкова склонни колкото ГП да освобождават работната сила, тъй като имат затруднения при привличането на висококвалифицирани служители при повторно назначаване. Това развитие трябва да се

наблюдава, тъй като намаляващата производителност може да доведе до проблеми с конкуренцията за българските МСП в дългосрочен план.

Друга характеристика на българския сектор на МСП е **съсредоточаването в сектора на търговия на едро и дребно**, в който осъществяват дейност почти 50 % от всички МСП в България, които генерират около 30 % от добавената стойност в сектора на МСП, и които представляват около 30 % от цялата заетост в МСП. Това съответства на около една трета по-висок от средния за ЕС секторен дял в добавената стойност (85 %) и заетостта (90 %). Тази тенденция намира отражение в по-малкия дял български МСП във високотехнологични промишлени сектори и интензивни на знание услуги от този в ЕС като цяло, а впоследствие и в тяхната обща добавена стойност и ниско ниво на иновативни дейности сред българските МСП, които по-скоро се специализират в предлагане на пазара на по-евтини и по-качествени продукти от чужбина.

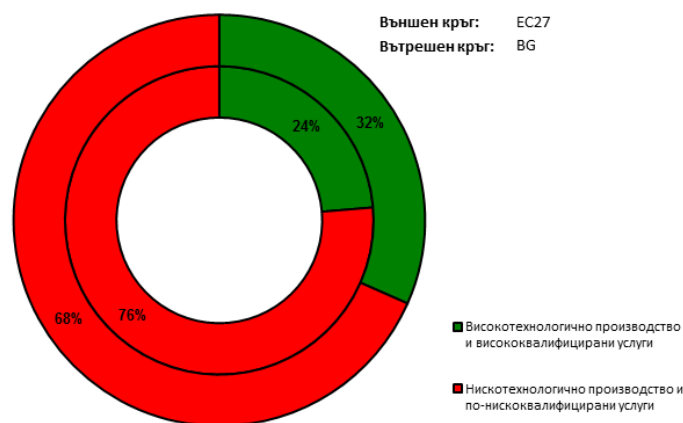
Преките чуждестранни инвестиции са съсредоточени в секторите на строителството и недвижимите имоти, но са намалели почти десетократно от 2008 г. насам. Това е резултат от силно спекулативни инвестиционни решения

(преди кризата), които значително надвишиха нивата на стабилен растеж и не съответстваха на реалното търсене на пазара. Вследствие на скорошното приспособяване на сектора на строителството (към новите условия) броят на служителите в МСП през 2012 г. е с около една четвърт по-нисък от нивото за 2008 г., а добавената стойност е по-малка с около една трета. Въпреки това негативно развитие МСП все пак постигнаха по-добри резултати от ГП в приспособяването към новите условия.

Разглеждайки демографските данни за бизнеса, най-скорошните налични данни (2011 г.) показват **висока степен на динамика**. През същата година са били закрити около 37 000 МСП, а повече от 36 000 са били създадени (което съответства на 10 % от всички МСП). Причините за високата степен на динамика са много, включително финансовите недостатъци на българския сектор на МСП: предприятията нямат достатъчен достъп до финансиране, като същевременно е налице високо ниво на междуфирмена задлъжнялост и забавено плащане за извършена работа. Българските МСП като цяло не са склонни към интернационализация, а българските ГП, които имат такава нагласа, са по-склонни да се насочат към съседните държави извън ЕС, като например

Западните Балкани и Турция, вместо към ЕС. Това се дължи на факта, че българските предприятия познават по-добре тези пазари, на които са изправени пред по-слаба конкуренция от страна на мултинационални предприятия. Като цяло обаче българските МСП, особено стартиращите предприятия, разчитат главно на динамиката на своя вътрешен пазар. Поради тази зависимост българските МСП не получават допълнителни възможности нито от европейското, нито от чуждестранното търсене поради съществуващия понастоящем неблагоприятен икономически климат.

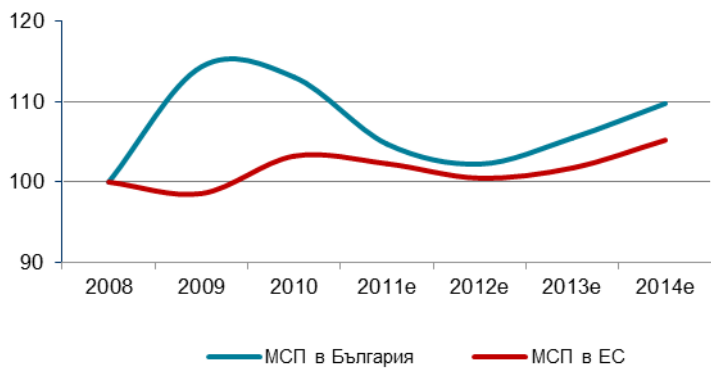
Добавена стойност на МСП

Като цяло до 2010 г. износът от България към ЕС е бил два пъти по-голям, отколкото този към държави извън

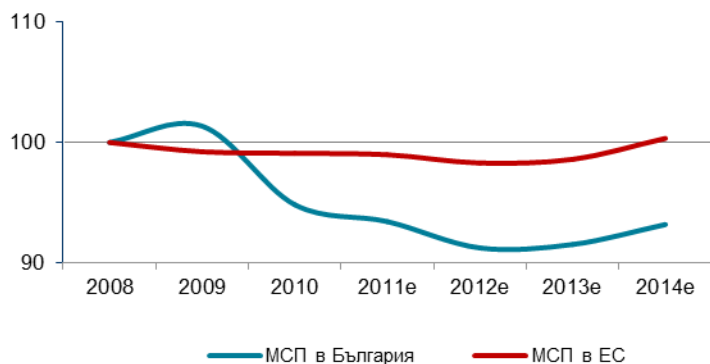
Брой предприятия

(Индекс: 2008 г. = 100, оценки от 2011 г. насам)

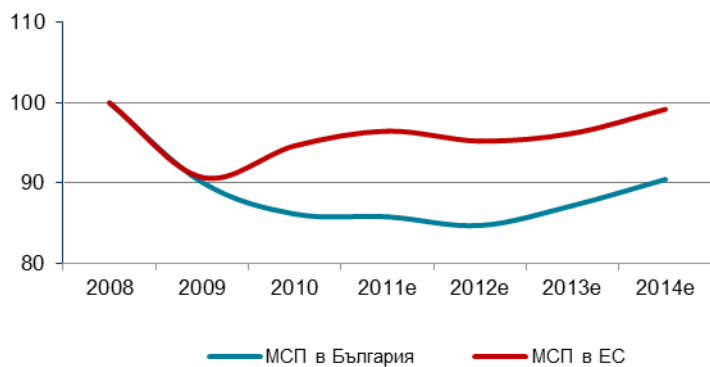
Брой наети лица

(Индекс: 2008 г. = 100, оценки от 2011 г. насам)

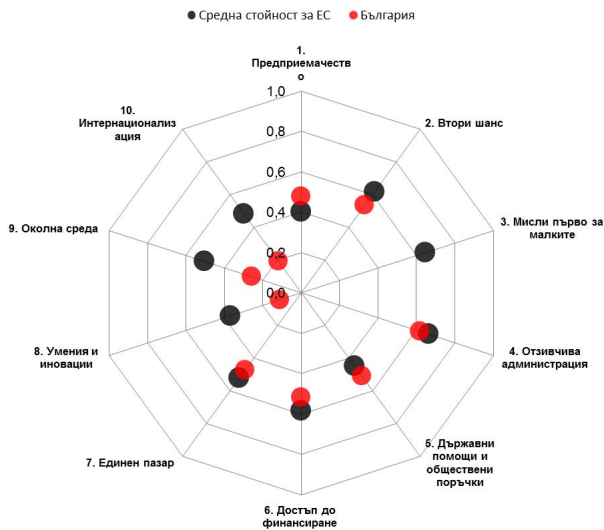

Добавена стойност

(Индекс: 2008 г. = 100, оценки от 2011 г. насам)

2. Профил на България в контекста на SBA

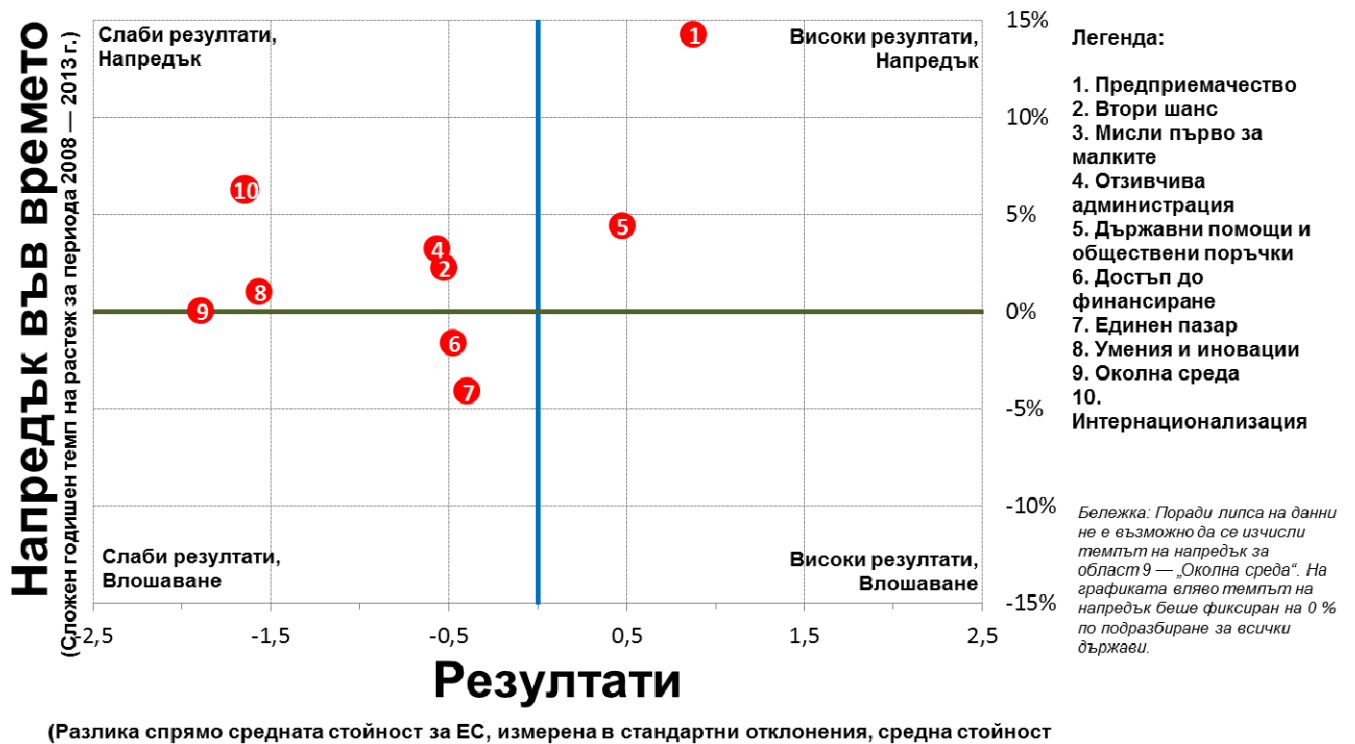
Профилът на България в контекста на SBA е неравномерен, като някои области са по-слабо развити в сравнение със средната стойност за ЕС, като например „Умения и иновации“, „Околна среда“ и „Интернационализация“, а други са малко над средната стойност за ЕС, като „Държавни помощи и обществени поръчки“ или „Предприемачество“. Липсват достатъчно данни, за да се направят заключения по отношение на „Мисли първо за малките“, но изглежда са въведени структурирани механизми за консултации между Посланика на МСП и заинтересованите страни в областта на МСП.

Напредъкът по прилагането на SBA също е неравномерен — със силни постижения в някои области („Държавни помощи и обществени поръчки“, „Умения и иновации“ и „Достъп до финансиране“), съпътствани от продължаваща

стагнация в други („Околна среда“, „Втори шанс“ и „Интернационализация“). Въпреки значителния брой мерки, въведени в почти всички области на политиката относно SBA (девет от десет), като те са особено концентрирани в „Достъп до финансиране“, „Умения и иновации“ и „Държавни помощи и обществени поръчки“, предприетите инициативи не са ясно свързани със или основани на принципите на SBA, тъй като са част от други програми на правителството за реформа или от мерки, финансирани от Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ при Министерството на икономиката и енергетиката.³

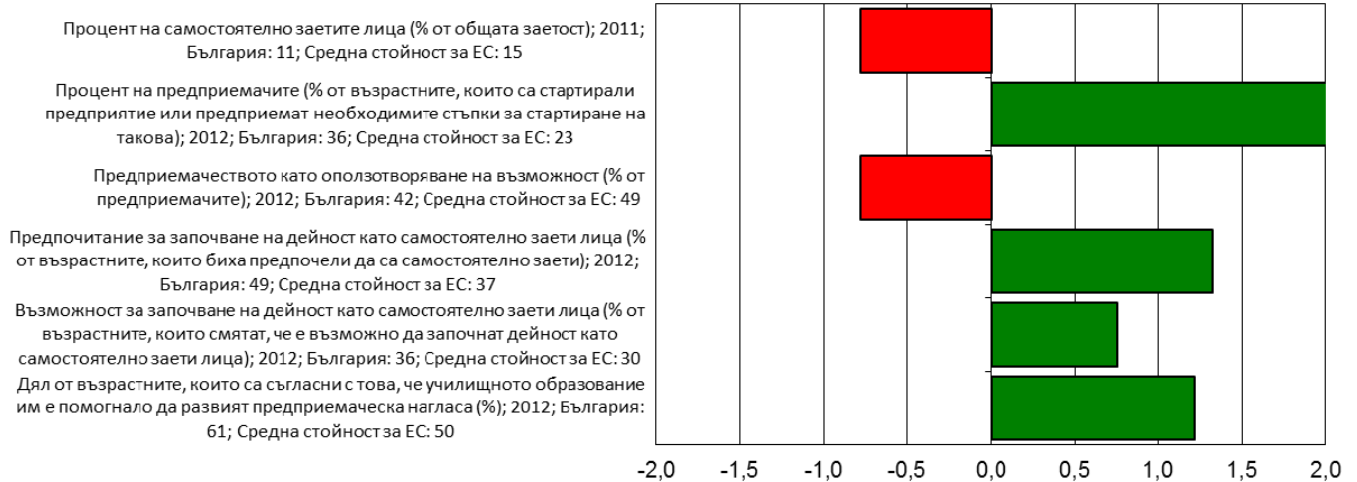
. Освен това България подготвя националната стратегия за насърчаване на МСП, изцяло адаптирана към SBA за периода 2014-2020 г., с която следва да се въведе система за наблюдение на прилагането на SBA. Въпреки това обхватът на правомощията на Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия наскоро беше преразгледан чрез Постановление на Министерския съвет 80/2012, с което се ограничи ролята на агенцията в изпълнението на оперативната програма за конкурентоспособност в рамките на структурните фондове. Според заинтересованите страни, консултирани в рамките на тази мярка, ролята на дирекция „Бизнес среда и политика за малките и средните предприятия“ следва също да бъде засилена в контекста на прилагането на SBA.

Резултати на България в контекста на SBA: настоящо положение и развитие през периода 2008—2013 г.⁴

I. Предприемачество

Разлика спрямо средната стойност за ЕС
(измерена в стандартни отклонения, средна стойност за ЕС=0)

Бележка: Ориентираните надясно колони показват по-добри от средните за ЕС резултати, а ориентираните наляво — по-слаби резултати.

Резултатите на България в тази област са над средната стойност за ЕС с някои изключения. От една страна, процентът на самостоятелно заетите лица изостава от средната стойност за ЕС (11%, ЕС: 15%), което разкрива неизползван потенциал, тъй като България отбелязва по-висок от средния за ЕС процент на предприемачество (т.е. делът на възрастното население, предприело стъпки за стартиране на собствен бизнес, е 36%; ЕС: 23%). Освен това, отбелязвайки напредък в сравнение с предходната година (21%), 36% от потенциалните български предприемачи считат, че е възможно да станат самостоятелно заети лица. От друга страна, по-ниският процент предприемачи, започнали собствен бизнес, за да се възползват от дадена възможност (42%, ЕС:

49%), съчетана с предпочитаната сред възрастното население самостоятелна заетост (49%, ЕС: 37%), предполага, че мнозинството български предприемачи се заемат с бизнес поради липсата на алтернативи въпреки факта, че 61% от възрастното население посочва училищното образование като основен фактор за предприемаческа нагласа.

На ниво политика Министерството на икономиката и енергетиката заедно с Центъра на учебно-тренировъчните фирми продължи състезанието BRANDIKO през 2013 г. Целта на инициативата е да се насърчи култура на предприемачество, естетиката и зачитането на интелектуалната собственост сред младите хора.

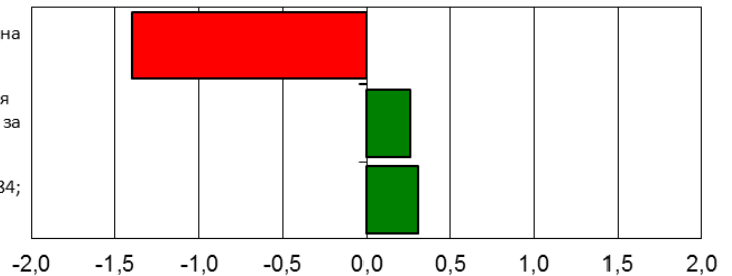
II. Втори шанс

Разлика спрямо средната стойност за ЕС
(измерена в стандартни отклонения, средна стойност за ЕС=0)

Време за закриване на предприятие (в години); 2013; България: 3,3; Средна стойност за ЕС: 1,99

Разходи за закриване на предприятие (разходи за събиране на вземания като % от имуществото на длъжника); 2013; България: 9; Средна стойност за ЕС: 10,22

Степен на подпомагане за даване на втори шанс (%); 2012; България: 84; Средна стойност за ЕС: 82

Бележка: Ориентираните надясно колони показват по-добри от средните за ЕС резултати, а ориентираните наляво — по-слаби резултати.

Като цяло представянето на България в тази област на политиката е под средните стойности за ЕС главно поради времето, необходимо за закриване на предприятие, което е повече от година над средното за ЕС. Останалите

показатели не се различават съществено от средните стойности за ЕС. През 2012 г. или първото тримесечие на 2013 г. не са оповестени или приложени важни мерки на политиката в тази област.

III. Мисли първо за малките

Разлика спрямо средната стойност за ЕС
(измерена в стандартни отклонения, средна стойност за ЕС=0)

Тежест на държавната регулация (1=обременяваща,7=необременяваща); 2012; България: 3; Средна стойност за ЕС: 3,16

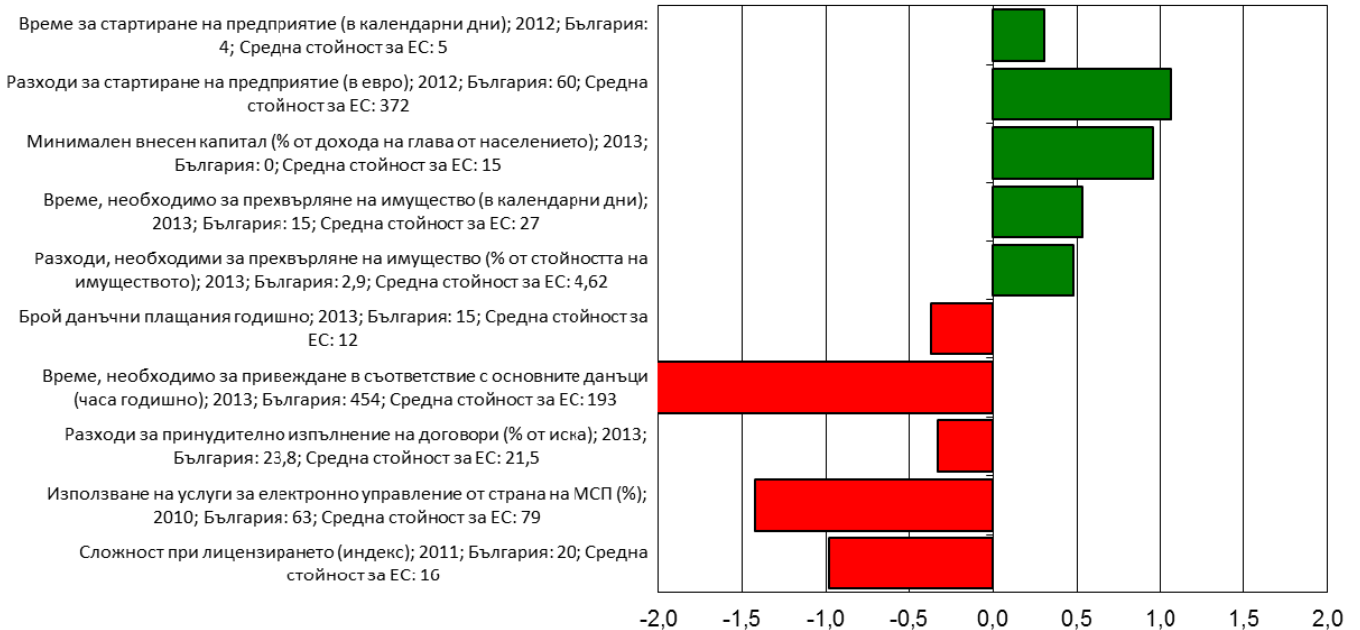
Бележка: Ориентираните надясно колони показват по-добри от средните за ЕС резултати, а ориентираните наляво — по-слаби резултати.

Резултатите на България в тази област се наблюдават само чрез един от три възможни показателя (не е отбелязан резултат за оповестяване и опростяване на правила и процедури или за системи за издаване на лицензии и разрешителни). Въз основа на това регулирането от страна на държавата продължава да се счита за по-голяма тежест спрямо средните

резултати за ЕС, но ограничените данни не позволяват да се направи общо заключение. На ниво политика концепцията за прилагане на МСП-тест е в процес на подготовка в дирекция „Бизнес среда и политика за малките и средните предприятия“ и е обявено, че той ще се въведе през 2013 г.

IV. Отзивчива администрация

Разлика спрямо средната стойност за ЕС
(измерена в стандартни отклонения, средна стойност за ЕС=0)

Бележка: Ориентираните надясно колони показват по-добри от средните за ЕС резултати, а ориентираните наляво — по-слаби резултати.

Резултатите на България в тази област на политиката са по-ниски от средните за ЕС, но с различни показатели. Основната спънка за българския сектор на МСП продължава да бъде времето, необходимо за спазване на основните данъчни задължения, което е два пъти по-дълго в сравнение със средното за ЕС въпреки по-малкия брой данъчни плащания годишно. Данъчната ставка в България вече е много ниска, но данъчната система продължава да страда от значителното укриване на данъци и ниската административна ефективност. Административните разходи за събиране на данъци са високи, както и разходите на предприятията, свързани с плащането на данъци. Използването на услуги за електронно управление от страна на МСП е значително под средните стойности за ЕС, което допринася за слаби резултати в тази област на политиката. Освен това индексът за сложността при лицензирането, с който се измерва икономическото въздействие на правните и административните процедури за лицензиране след регистрация, в България е с 25 % по-висок отколкото където и да било другаде

в ЕС. Този индекс отчита всички преки и непреки разходи, усилията, положени в рамките на предприятието, и времето, необходимо на ново предприятие преди да излезе на пазара, да получи необходимите лицензи за започване на дейност. От друга страна, България постига по-добри от средните за ЕС стойности по отношение на разходите и времето, необходими за прехвърляне на собственост, което допринася за благоприятни рамкови условия, тъй като не се изисква минимален капитал. Също така през последната година в България стартирането на бизнес беше значително по-лесно от гледна точка както на времето, така и на разходите.

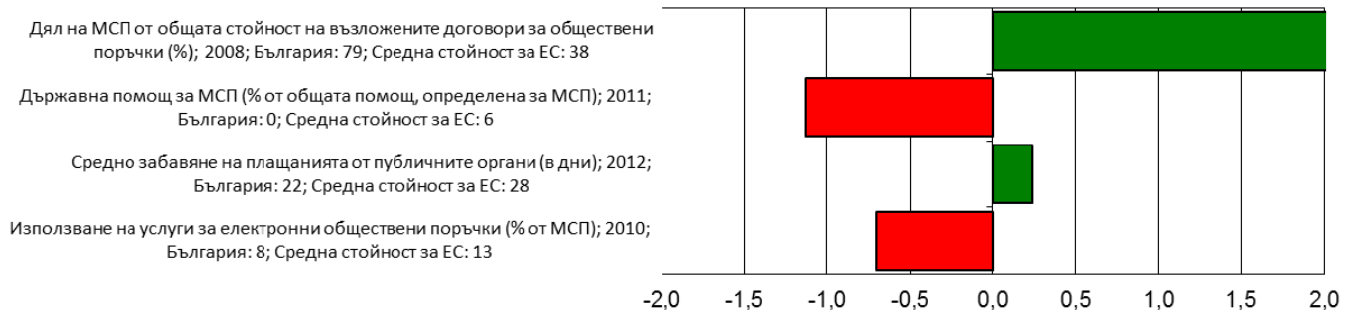
На ниво политика най-новото развитие е изпълнението от страна на България на препоръката, посочена в плана за действие за SBA, за намаляване на времето за започване на дейност на стартиращи предприятия до три работни дни, а разходите — до 100 евро. Измененията в Закона за корпоративното данъчно облагане и в Закона за облагане на доходите на физическите лица, в сила от 2013 г., ще облекчат процедурата за деклариране и плащане на

данъци. Планът за действие за намаляване на административната тежест (2012—2014 г.) беше приет през юни 2012 г. Разширен е обхватът на електронните услуги, предоставяни от Националната агенция за приходите, и е увеличено използването на онлайн формуляри.

Основаната на разходите методология за определяне на таксите за административни услуги беше приета през януари 2012 г.

V. Държавни помощи и обществени поръчки

Разлика спрямо средната стойност за ЕС
(измерена в стандартни отклонения, средна стойност за ЕС=0)

Бележка: Ориентираните надясно колони показват по-добри от средните за ЕС резултати, а ориентираните наляво — по-слаби резултати.

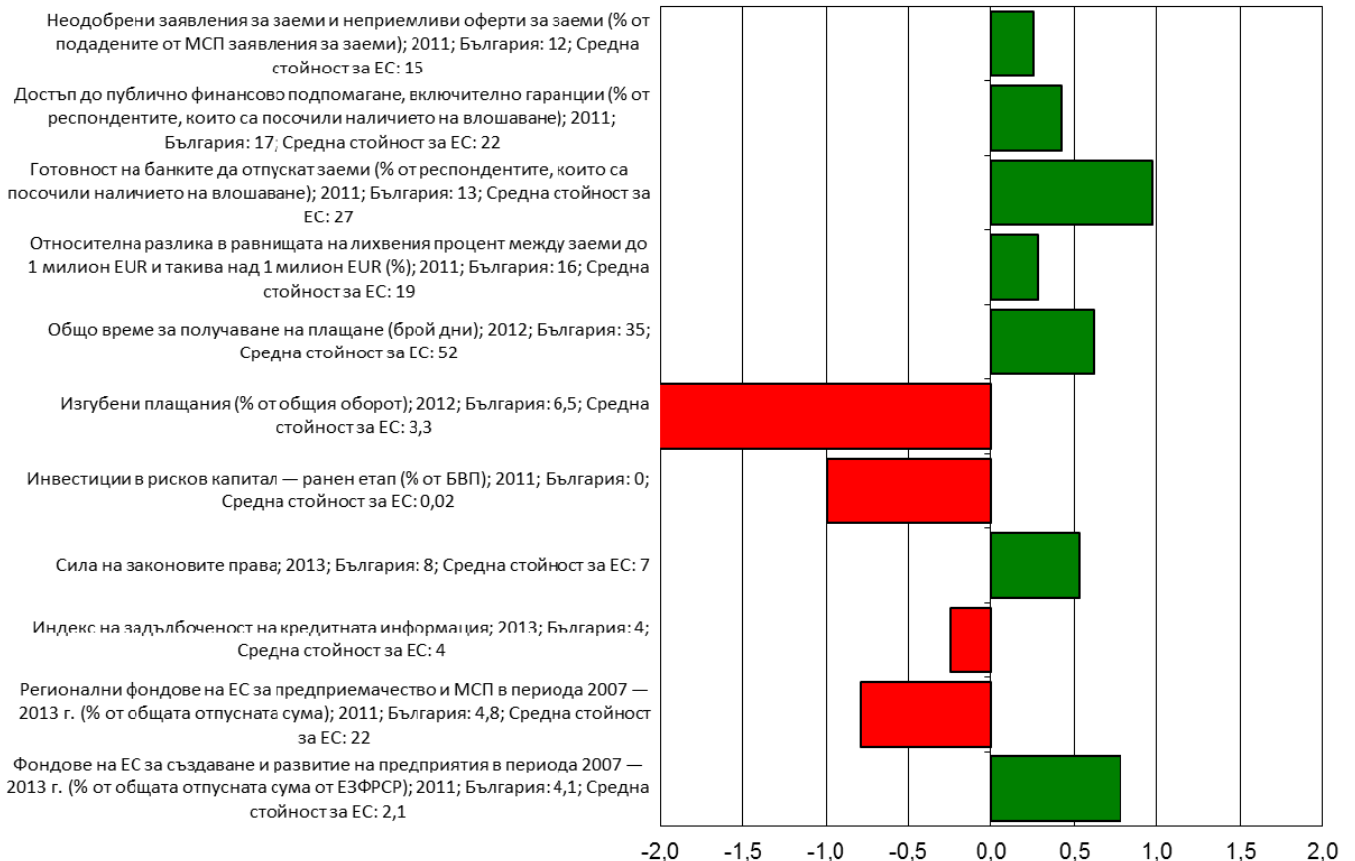
Като цяло резултатите на България са над средните в тази област на политиката, но с контрастиращи показатели. Основният положителен движещ фактор е делът на МСП в общата стойност на възложените обществени поръчки, който е два пъти по-голям от средния за ЕС. От една страна, държавната помощ, определена за МСП през 2011 г. (0%), и използването на услуги за електронни обществени поръчки от МСП (8%) са под средните за ЕС (6% и 12%), и то в значителна степен. От друга страна, времето за получаване на плащания от публични органи е в съответствие със средните стойности за ЕС.

На ниво политика през 2012 г. българското

правителство прие няколко изменения и допълнения към Закона за обществените поръчки с цел да улесни участието на МСП в процедури по възлагане на обществени поръчки. През декември 2012 г. Министерството на икономиката и енергетиката отпусна безвъзмездни финансови средства за изграждане на газопреводна връзка между България и Сърбия. Основните дейности включват закупуването на земя и права върху друго недвижимо имущество, съоръжения, телекомуникационни мрежи, строителен надзор и надзор върху авторски права. Изглежда този проект ще бъде от полза за българските МСП при получаване на достъп до екологосъобразни системи и ще послужи като катализатор за стабилизиране на доставките на газ.

VI. Достъп до финансиране

Разлика спрямо средната стойност за ЕС
(измерена в стандартни отклонения, средна стойност за ЕС=0)

Бележка: Ориентираните надясно колони показват по-добри от средните за ЕС резултати, а ориентираните наляво — по-слаби резултати.

Като цяло резултатите на България в тази област на политиката съответстват на средните за ЕС въпреки различаващите се показатели. Положителното е, че официалните канали за достъп до финансиране изглеждат функционират сравнително добре — над средната стойност за ЕС или наравно с него. Освен това силата на законовите права е по-голяма от средната стойност за ЕС. Въпреки това слабостта на достъпа до финансиране изглежда е делът на загубени плащания като процент от общия оборот на българските МСП, който е два пъти по-голям от средния за ЕС, а това подчертава наличието на сериозни недостатъци във финансовите отношения между българските предприятия. Достъпът до финансиране за стартиращи предприятия и МСП е силно ограничен предвид слабия растеж в кредитирането, дължащ се на

необходимостта от корекции на баланса и настоящата тенденция на нарастване на необслужваните кредити. На ниво политика бяха стартирани някои уместни политически инициативи, съфинансирани от структурните фондове, с цел отстраняване на някои от подчертаните слабости. През 2012 г. беше приета нова схема за финансиране, наречена „Фонд за предстартово и начално финансиране“ за подпомагане на МСП във фазите бизнес-идея и стартиране на предприятие. Второ, България подписа ново споразумение с Европейския инвестиционен фонд в рамките на инициативата JEREMIE. Съгласно това споразумение финансови посредници ще предлагат финансиране при преференциални условия на МСП от цяла България, които желаят да стартират или разширят бизнеса си. Трето, за 2013 г. беше

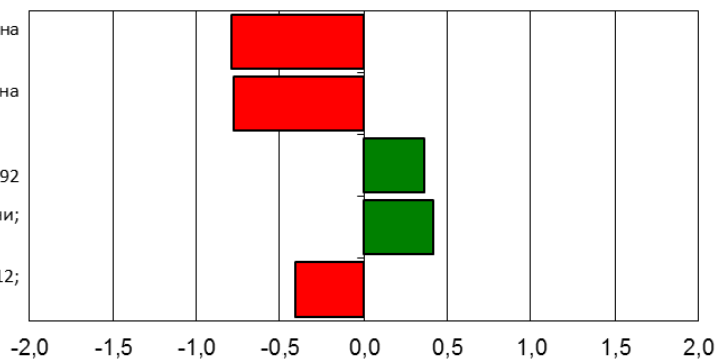
обявена инициативата „Подпомагане на МСП в селските райони“ в помощ на реструктурирането на българския сектор на МСП в посока към технологични и капиталоемки промишлени отрасли. Също така през 2012 г. България измени

своя Търговски закон, за да транспонира изискванията на Директива 2011/7/ЕС относно борбата със забавяне на плащането по търговски сделки.

VII. Единен пазар

Разлика спрямо средната стойност за ЕС
(измерена в стандартни отклонения, средна стойност за ЕС=0)

МСП, които извършват внос в рамките на ЕС (%); 2010; България: 10; Средна стойност за ЕС: 19	-0,9
МСП, които извършват износ в рамките на ЕС (%); 2010; България: 4; Средна стойност за ЕС: 8	-0,8
Директиви за единния пазар, които не са транспонирани или нотифицирани (%); 2012; България: 0,7; Средна стойност за ЕС: 0,92	0,22
Брой директиви, чието транспониране е просрочено с 2 или повече години; 2011; България: 0; Средна стойност за ЕС: 0,15	0,15
Средно закъснение в транспонирането на директиви (в месеци); 2012; България: 10,2; Средна стойност за ЕС: 9,1	-1,1

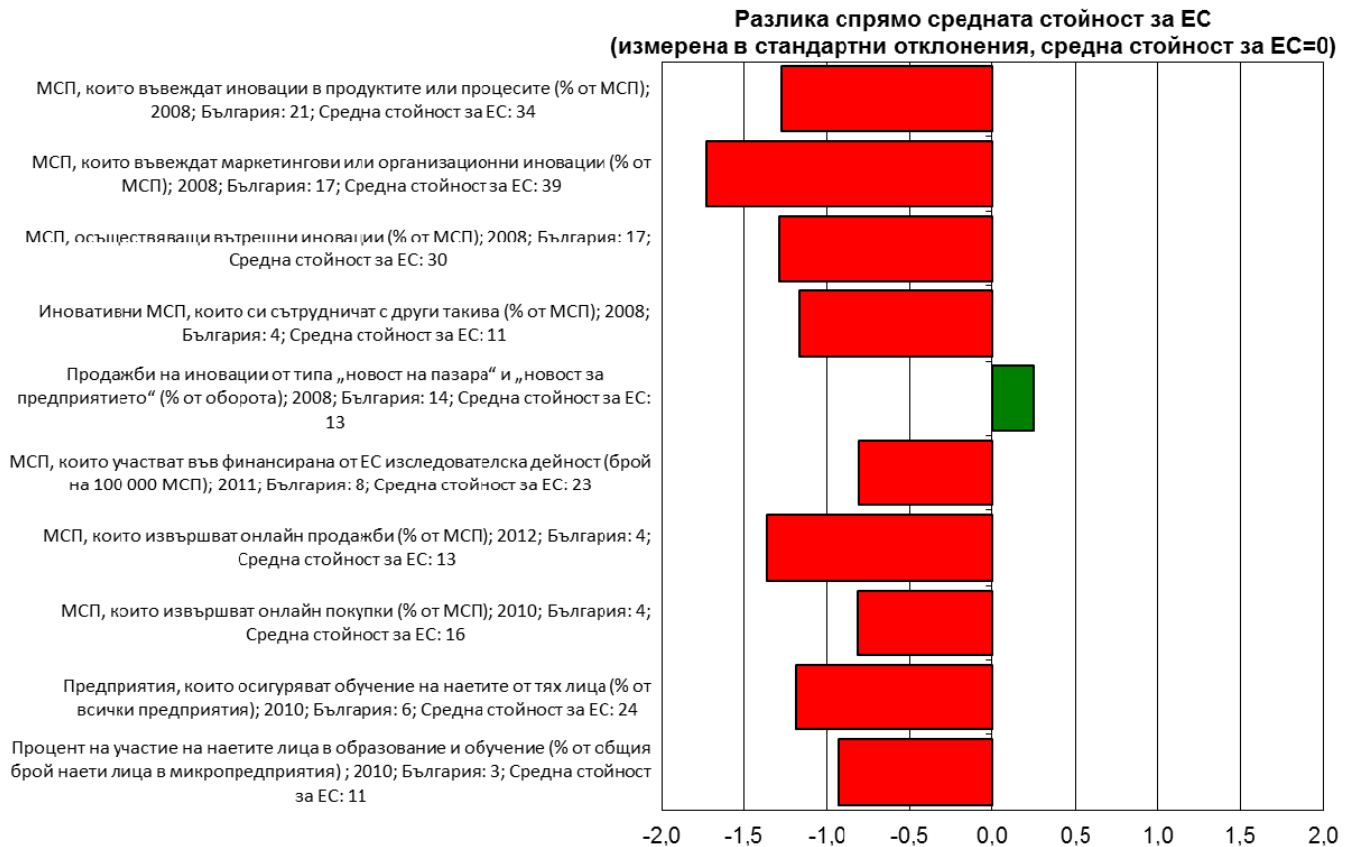
Бележка: Ориентираните надясно колони показват по-добри от средните за ЕС резултати, а ориентираните наляво — по-слаби резултати.

Като цяло резултатите на България в тази област са малко по-слаби от средните за ЕС. Въпреки това дадени групи показатели са разнопосочни. От една страна, българските МСП изглежда не са склонни да използват потенциала на единния пазар или посредством внос (почти половината от средната стойност за ЕС), или износ (половината от средната стойност за ЕС). От друга страна, България постига добри резултати по отношение на транспонирането на директивите относно единния пазар, като транспонирането на нито една от тях не е забавено с повече от две години, дори средният период на забавяне на транспонирането

да е малко по-дълъг в сравнение с предходната година.

На ниво политика през първата половина на 2013 г. българското законодателството беше изменено, за да бъде приведено в съответствие с Директивата относно услугите. Пак през 2013 г. Българският институт по стандартизация обяви, че ще разработи система за сертифициране, която ще помогне на българските МСП да гарантират и да докажат, че спазват изискванията на стандартите с цел да подобрят своята конкурентоспособност в рамките на единния пазар.

VIII. Умения и иновации

Бележка: Ориентираните надясно колони показват по-добри от средните за ЕС резултати, а ориентираните наляво — по-слаби резултати.

България трайно и значително изостава от средната стойност за ЕС по отношение и на двете подгрупи в тази област на политиката. Във всички форми на иновации, включително вътрешни иновации или иновации в сътрудничество с други предприятия, българските МСП значително изостават в сравнение с предприятията в ЕС. Например съгласно данните за 2010 г. от проучването на иновациите в Общността само 13 % от българските МСП осъществяват вътрешни иновации, като процентът се е понижил от 17 % през 2008 г. Само по един показател, а именно иновации от типа „новост на пазара“ и „новост за предприятието“, българските МСП са в съответствие със средната стойност за ЕС, но най-новите данни отново сочат влошаване на това положение, при което едва 7 % от българските МСП са извършили такива продажби през 2010 г. Иначе почти няма български МСП, които да кандидатстват за патенти, защото като цяло това е

пряка последица от ниския процент на въвеждане на нови продукти, процеси, маркетинг или организационни иновации, което се потвърждава от най-новите данни от 2010 г.

Що се отнася до обучението на работната сила, незначителен брой МСП и микропредприятия са активни в тази област. Освен това българските МСП използват в ограничена степен инфраструктура за информационни технологии, за да осъществяват продажби или покупки онлайн.

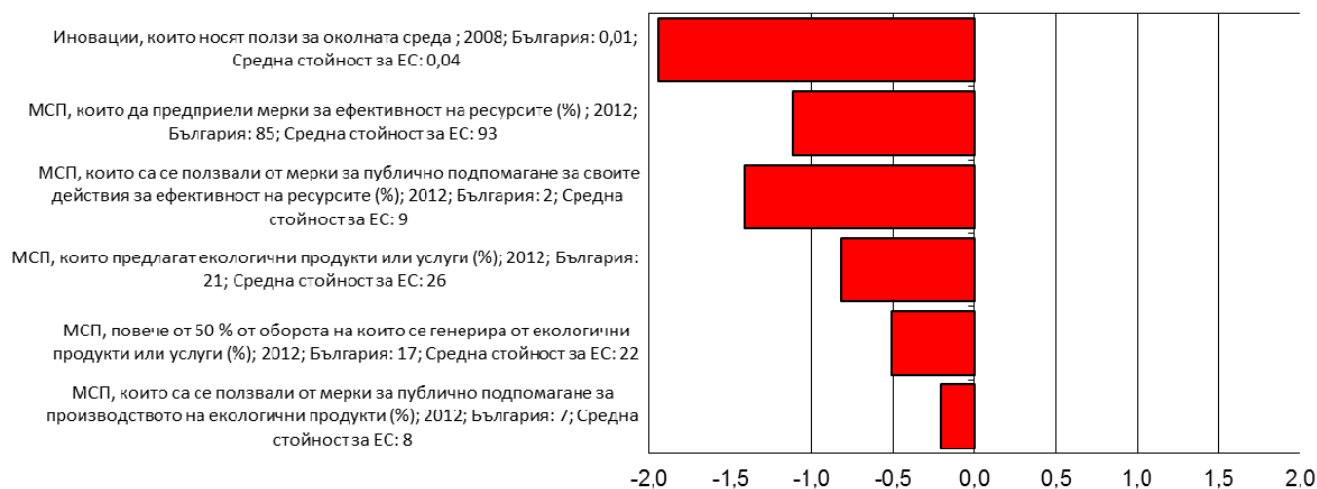
По отношение на политиката българската Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия управлява Националния иновационен фонд с оглед насърчване на проекти за промишлени изследвания с цел повишаване на технологичния потенциал на предприятията и проекти за оценяване на техническата и икономическата осъществимост на значително подобрени продукти, процеси или

услуги. Освен това Министерството на икономиката и енергетиката стартира създаването на пилотен научен и технологичен парк в София, съфинансиран от структурните фондове, с цел

засилване на привлекателността на страната за изследователи и иновативни предприятия, както и за да послужи като модел за сходни структури в цялата страна.

IX. Околна среда

Разлика спрямо средната стойност за ЕС
(измерена в стандартни отклонения, средна стойност за ЕС=0)

Бележка: Ориентираните надясно колони показват по-добри от средните за ЕС резултати, а ориентираните наляво — по-слаби резултати.

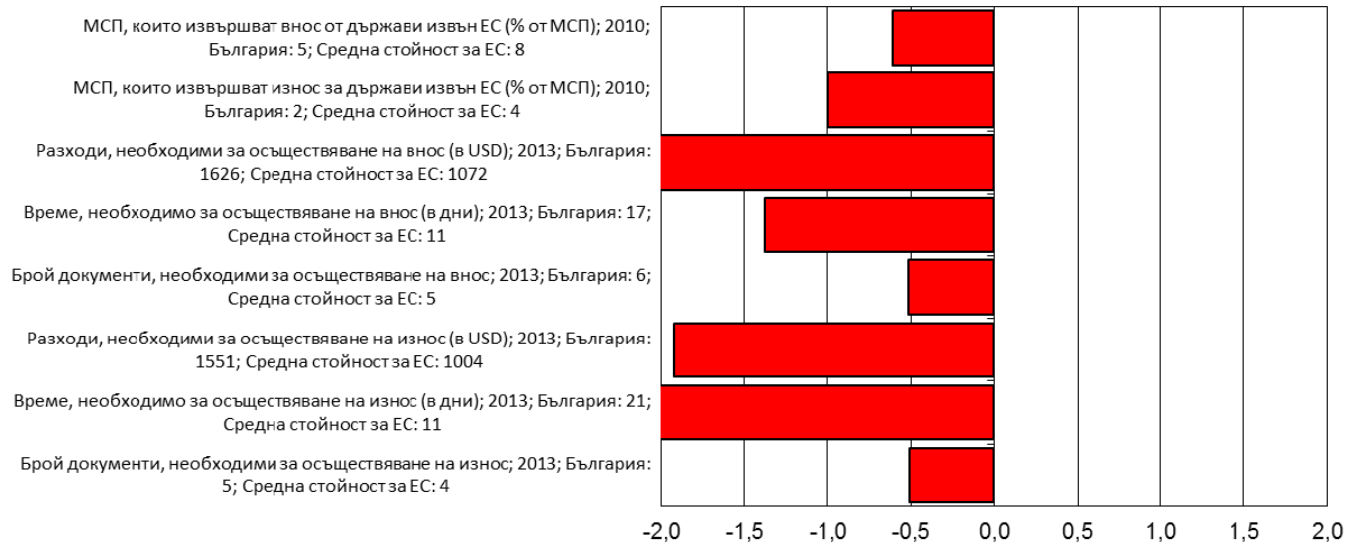
България определено изостава от средните стойности за ЕС по отношение на резултатите си в областта на околната среда. Само една четвърт от българските МСП са въвели екологосъобразни иновации или са получили държавна помощ за мерките си за ефективно използване на ресурсите. Въпреки ниското ниво на подкрепа обаче 85 % от българските МСП са предприели мерки за ефективно използване на ресурсите. Все още има място за подобрения по отношение на средните

стойности за ЕС от гледна точка на дела на български МСП, които предлагат екологични продукти и услуги или генерират повече от 50 % от своя оборот от тези услуги и продукти.

На ниво политика схемата за безвъзмездна финансова помощ „Енергийна ефективност и зелена икономика“ беше приложена през юни 2012 г. с цел подобряване на ефективността и производителността на екологосъобразните технологии в сектора на МСП.

Х. Интернационализация

Разлика спрямо средната стойност за ЕС
(измерена в стандартни отклонения, средна стойност за ЕС=0)

Бележка: Ориентираните надясно колони показват по-добри от средните за ЕС резултати, а ориентираните наляво — по-слаби резултати.

Като цяло резултатите на България са трайно и значително по-ниски от средните стойности за ЕС в тази област на политиката. По-негативните показатели са свързани с времето и разходите, необходими за износ и внос извън границите на ЕС въпреки ограничения брой изисквани документи. В този контекст процентът на българските МСП, които осъществяват внос (5 %

или износ (2 %) извън ЕС не е много по-нисък от средните стойности за ЕС, но определено има място за подобрене в тази област, както и в тази на единния пазар.

На ниво политика следва да се положат допълнителни усилия с цел по-нататъшно намаляване на времето и разходите за осъществяване на износ и внос.

3. Добра практика

По-долу е даден пример за добра практика от България, който да покаже на правителствата какво могат да направят, за да подпомогнат МСП:

Новият Закон за обществените поръчки (ЗОП) отменя Наредбата за възлагане на малки обществени поръчки (НВМОП) и установената в нея процедура. ЗОП обхваща всички процедури за възлагане на обществени поръчки в България. Той следва да опрости и намали броя на процедурите, режимите за обществени поръчки, нормативните актове, необходими за възлагането на договор за обществена поръчка, и стандартните формуляри, използвани от възлагащите органи. Законът също така въвежда нова процедура за възлагане на договори с ниска стойност и опростява правилата за кандидатите и процедурите за възлагане на договори за обществени поръчки в строителство. Отменено е задължението за представяне на писмени доказателства за определени обстоятелства, които иначе вече са доказани като условие за вписване в централния професионален регистър на строителите. В такива случаи е достатъчно да се представи съответният сертификат. С цел опростяване на процедурите и намаляване на административната тежест възлагащият орган може да не изисква гаранция за изпълнение или участие за договори с ниска стойност.

Въведена е възможността за частично изплащане на гаранциите за поетапно изпълнени договори. Това предоставя допълнителна гъвкавост в процеса на изпълнение на договора и дава възможност за постепенното връщане на средства, които са необходими на изпълнители, снабдители и доставчици на услуги, за да извършват дейността си.

Източник: Агенция по обществени поръчки, www.aop.bg

Важни бележки

Справките във връзка със Small Business Act (SBA) са изготвени от ГД „Предприятия и промишленост“ като част от прегледа на постиженията на МСП (SPR), който е нейното основно средство за извършване на икономически анализ по въпросите на МСП. Справките съчетават последните налични статистически данни и информация за политиката за 28-те държави — членки на ЕС, и други девет държави извън ЕС, които също допринасят за Рамковата програма за конкурентоспособност и иновации на ЕС (CIP). Справките, които се изготвят на годишна база, спомагат за организирането на наличната информация, за да се улеснят оценките на политиката в областта на МСП и да се наблюдава прилагането на SBA. Чрез тях се отчита текущото състояние и се отбелязва напредъкът. Те не представляват оценка на политиките на държавите членки, а следва да се считат за допълнителен източник на информация, чието предназначение е да подобри разработването на основани на данни политики. Например в справките се посочват само свързани с политиките мерки, които местните експерти по политиката в областта на МСП считат за уместни. Те не отразяват и не могат да отразяват всички мерки, които се предприемат от правителството през референтния период. Повече информация относно политиките е на разположение в база данни, достъп до която е осигурен чрез уебсайта на SPR. Моля, вж. също бележките на гърба на документа.

За повече информация

Преглед на постиженията на МСП:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm

Small Business Act:

Справка във връзка със SBA за 2013 г. — **България**

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/index_en.htm

Европейски портал за малък и среден бизнес:

http://ec.europa.eu/small-business/index_bg.htm

Entr-SPR@ec.europa.eu

¹ За справката във връзка със SBA за 2013 г. от значителна полза беше информацията, предоставена от Съвместния изследователски център (СИЦ) на Европейската комисия в Испра, Италия. СИЦ внесе значителни подобрения в методологичния подход, статистическата работа по набора данни и визуалното представяне на данните.

² Трите графики по-долу описват динамиката на променливите. Те съдържат индексирани стойности за годините от 2008 г. насам, като стойността на базовата 2008 г. е 100. От 2011 г. насам графиките показват оценки на динамиката, изготвени от London Economics Ltd., базирани на данните за периода 2008—2010 г. от базата данни „Структурна бизнес статистика“ (Евростат). Данните обхващат „бизнес икономиката“, която включва промишлеността, строителството, търговията и услугите (NACE Rev. 2, раздели В — J, L, M и N). Данните не обхващат предприятията в селското, горското и рибното стопанство или предимно непазарните услуги, като образование и здравеопазване. Подробна методология е на разположение на адрес: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm.

³ Представените в настоящата справка мерки на политиката във връзка със SBA представляват единствено подбор на мерки, предприети от правителството през 2012 г. и първото тримесечие на 2013 г. Подборът е направен от националния експерт в областта на политиката относно МСП, нает от CARSA Spain (водещият изпълнител на ГД „Предприятия и промишленост“ за справките за 2013 г.). Експертите бяха приканени да изберат само тези мерки, които според тях са най-важни, т.е. които се очаква да окажат най-силно въздействие в конкретната област на SBA. Пълният набор от мерки, който експертите са съставили при изготвянето на справките за тази година, ще бъде публикуван заедно със справките под формата на база данни за политиката на уебсайта на ГД „Предприятия и промишленост“.

⁴ В диаграмата с координатна система са съчетани два набора от данни: първо, на нея са показани резултатите от настоящото състояние на база на наличните данни за последните години. Тези данни са разположени по оста „X“, като се измерват в стандартни отклонения от обикновената, непрегледена средна аритметична стойност за ЕС—27. Вертикалната лента, обозначена от пунктираните линии, определя средната стойност за ЕС. Второ, на диаграмата е представен напредъкът във времето, т.е. средните годишни темпове на растеж за периода 2008 — 2013 г. Това са темповете на растеж на отделните показатели, от които се състоят средните стойности на различните области от SBA. Следователно точното място на конкретна средна стойност на област от SBA във всеки от 4-те квадранта дава не само информация за настоящото състояние на държавата във връзка с тази област от SBA по отношение на останалата част от ЕС в даден момент от времето, но също така за степента на постигнатия напредък през периода 2008 — 2013 г.